МІСІОНЕР

2 ТРАВЕНЬ 1992

РІК ЗАСНУВАННЯ 1897

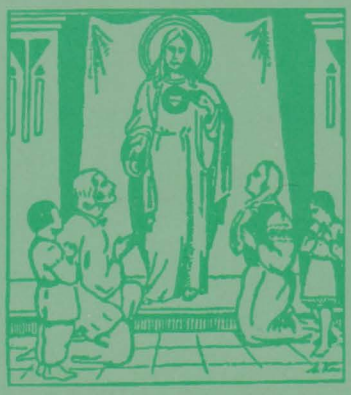

"Прийдіть до мене всі втомлені й обтяжені і я вас облегшу..." (Мат. XI. 28)

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ.

О, божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміренням, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш в Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії всі свої молитви, справи, слова, думки й терпіння нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу римського, за святу Церкву, за навернення грішників і у всіх намірennях Апостольства Молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяте Серце Ісуса і Марії, спомагайте св. Церкву і Україну!

Святий Йосифе Покровителю і Заступниче приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас.

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколає, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас.

НАМІРЕННЯ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ

Загальне: ЩОБ ЗА ПОСЕРЕДНИЦТВОМ БОГОРОДИЦІ, ЦАРИЦІ Й ВОЛОДАРКИ СВІТУ, ЗАПАНУВАЛИ МИР, ЗГОДА І ДІАЛОГ У СВІТІ.

Богородиця, Володарка світу, яка так себе називає і закликає всіх людей молитися про правдивий мир у світі, вона бо породила Царя Світу, Христа, який говорив: "Мир вам, мій мир даю вам, не так, як дає світ". Він часто вітає своїх учнів: "Мир вам".

Це те Царство Боже, яке вже починається на землі й має своє місце у людських серцях. Нічого так людина не потребує, як Христового миру. Це та сила Божа, яку дає Бог і допомагає переносити великі болі і терпіння. Люди бажуть, аби здоров'я, то якось буде. Це так, здоров'я потрібне, але без миру чимало людей, а то й молоді, в багатих краях не витримують і закінчують життя самогубством.

(Закінчення на 5 сторінці)

Місіонар Пресвятого Ісусового Серця

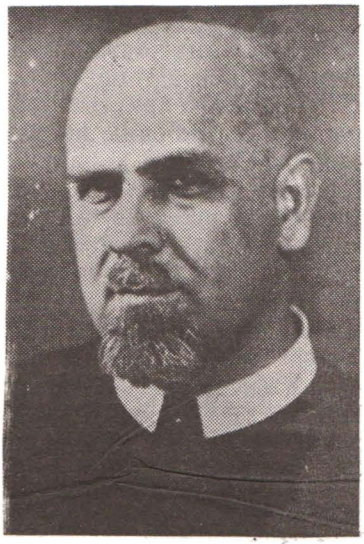

Всесв. о. д-р Атаназій Великий - протоархимандрит ЧСВВ - отець Собору і Секретар Передсоборової та Соборової комісії для Східних Церков.

Народився 5 грудня 1918 року в селі Туринка поблизу Жовкви. У 1935 р. склав перші монаші обіти в Крехівському монастирі. В довоєнний період студіював риторику в Добромильському і філософію в Кристинопільському монастирях. В 1941 році у Римі здобув ступінь д-ра богослов'я і був висвячений на священника.

о. Атаназій брав участь у підготовці II Ватиканського Собору і висував ідею утворення українського патріархату в Києві.

В 1963 році Василіянський Чин обирає його своїм протоархимандритом. о. Атаназій Великий видав десятки томів наукових праць, статтей, які становлять надзвичайний інтерес сьогодні.

Закінчив своє життя 24 грудня 1982 р. в Римі.

КУЛЬТ ПРЕЧИСТОЇ В УКРАЇНІ

Нема християнської душі без набожності до Пречистої Богородиці! Україна ж - це тисячолітня християнська нація. Набожність до Богородиці - внутрішній факт кожної поодинокої української душі, він не може стати предметом статистики і досліджування. Це саме життя. І, навпаки, публічний культ - історичний факт, що виявляється в зовнішніх формах. А історія України має багато прегарних сторінок любові до Пречистої.

Перший український християнський храм загальнонаціональної ваги постав уже три роки по хрищенню народу (988) і був присвячений прославленій у небесах Марії. Прославлене вічне небесне життя Богородиці вже з самого початку опромінювало душі неофітів. Їй нарід радо сплачував "десятину". Син Великого Володимира - Ярослав Мудрий - прославив

Її Благовіщення, закладаючи свій храм як наріжний камінь оборони столиці - Києва (1037), посвячуючи в тому самому році український нарід Богородиці.

"Свят-софійська Оранта" стала символом незнищенності України. Відтоді українська церковна архітектура стала гімном Пречистій; справді, з 214 храмів, описаних у Літописах, 20 відсотків - присвячені Богородиці.

Зазначимо, що ті церкви не були присвячені різним марійським таїнствам, але тільки Богородиці-Діві, Благовіщенній і Вознесеній на небо. І цей великий відсоток храмів, присвячених Богородиці, з-поміж багато таїнств життя Спасителя і пам'яток Святих, залишився назавжди, аж до наших часів. Наприклад, лише у Львівській Архиєпархії наших часів на 1278 церков маємо 377, присвячених Богородиці, і то: 98 - Її Покрову, 95 - Її Різдву, 66 - Її Успінню і Вознесенню на небо, 44 - Введенню Її в храм.

Після трьох століть інтенсивного культу Благовіщення Богородиці під час славних княжих часів, у наступних сторіччях, які принесли лихоліття українському народові, наш люд чекає від Богородиці Її Покрову.

Українська християнська душа серед усіх християнських народів відзначається глибоким набожним ставленням до Ікон Пречистої Діви. Це іконолюбна нація. Україна ніколи не знала якогось іконоборства. Більше того: як у найглухіших куточках своїх хат, прикрашених іконою Богородиці, так і в своїх святинях, які, немов цінні перлини, прикрашають рідні поля і блищать золотом прикрас, - українська душа живе своїм духовним і земним життям під лагідним поглядом Пречистої Матері. Від "нерушимої стіни" київської св.Софії Марія - "Одігітрія" і "Пирогоща" іде за українським народом і його тяжкою історією, поділяючи його долю. Скинена з трону "цариці України", вона стає Матір'ю і Покровом поневоленого народу. З Києва пішла "Пирогоща" в 1155-ім році до Володимира над Клязмою, а в 1395-ім до Москви, щоб там заступатись за свій нарід; для того ж самого - із Белза в 1382-ім році прибула вона до Ченстохови в Польщі, а в XVIII-ім столітті з Січі-Запоріжжя пішла з козаками на вигнання в Турецьку Землю. В 1719-ім році товаришувала українським емігрантам-ізгоям до Риму, засвідчуючи своєю присутністю на чужині кривди свого народу. І зворушений цим піклуванням Христовий Намісник, Пій VII, в 1819-ім році відбув до цієї ікони свою особисту прощу. Вона залишилася назавжди і всюди Матір'ю України.

А в Українській Землі далі тривав її святий Покров: Києво-Печерська Лавра (1072), Чернігів (1070), Єлецьк (XII ст), Любеч (XI ст.), Белз (XI ст.), Львів (XIII ст.), Зарваниця (XIII ст.), Холм (XVI ст.), Почаїв (1597), Маріупіль (XVII ст.), Каплунівка (1689), Домниця (1696), Гошів (XVII ст.), Іржавець, Тернопіль, Самбір, Теребовля, Страдче, Верхрата, Крехів, Маріянович, Берегово, Хуст, Мукачів - це найвідоміші місця, де вона висушувала сльози, потішала прибитих горем, розподіляла ласки для душі і тіла знедоленого недугами, болями і ранами народу.

А в наш час народного лихоліття Самбірська Богородиця, увінчана своїм народом, пішла в Москву, щоб заступатися за своїми синами, вірними Їй і Намісникові Її Сина на землі; і всі маємо надію на Її Покров і Заступництво, і на тому довір'ї українські люди тримаються відважно за Петрову Скелю, проти якої заприсяглись вороги Божі.

Було б тяжко, а то й неможливо сказати, котра з вищеназваних марійських святинь уважається своїми чудами найславнішою. В центральній Україні - найбільше шанованим є Почаїв, славний чудесною появою Пречистої, коли в XVII столітті Богородиця відвертала турецькі кулі від

мурів обложеного монастиря. В західній Україні - змагаються щодо свого значення і слави дві марійських святині: Зарваницька і Гошівська.

З-за тих щедрих ласк, що їх український нарід одержав від Неї за своє християнське тисячоліття, він ніколи не переставав славословити Пресвяту Діву, оспівуючи Її літургійними піснями своїх богослужб: у своїх церквах, у своїх хатах, на своїх лавах, даючи початок новим формам молінь (нові Молебні, Акафисти і т.д.), укладаючи нові народні пісні і набоженства, які виконував під час своїх приватних і громадних прощ (Богогласник з 1790 р. і пізніші).

Мистецтво слова як літературний і релігійний інструмент послуговувало Пречистій. Славні проповідники і визначні письменники зі своїх високих проповідниць і трибун оспівали Її славу і привілеї. Вистачить згадати тут лише Кирила Турівського з XII-го століття; Антона Радивіловського, Лазаря Барановського, Йоанікія Галятовського, Якова Сушу, Кирила Транквілліона з XVII-го століття й інших, перелік яких не помістився б у цьому коротенькому нарисі.

Немало письменників і поетів наших часів віддали на цю послугу свій геній. Знаними є і поезії Василя Щурата, Богдана Лепкого, Теодора Курпіти, Павла Тичини, Уляни Кравченко й інших. Не бракує також українських поетес і письменниць, таких, як Ольга Кобилянська, Катря Гриневичева, Наталена Королева, жіноче поетичне серце яких може найкраще відчуло зміст достоїнства Матері, Діви і Жінки. Також Тарас Шевченко і Осип Федькович не ухилилися від цієї данини, хоч їхні непривітні часи не дозволили їм відчути глибше всі нюанси достоїнства Божої Матері.

Більше того: беззаперечний геній поетичної сучасної України і Президент її Верховної Ради, Павло Тичина, не міг втекти від чару Богородичного культу в урядове марксистське безвірство, і в 1922-му році видав прегарну свою "Скорбну Матір". Він уявляв собі Марію-Матір як доброго генія Української Землі, який ходить її полями-ланами в пошукуванні Свого Сина; та все те Її шукання безуспішне: в цій закривавленій країні, де зростає степовий бур'ян, немає Її Сина; він ставить собі отаке болюче запитання: "І цій країні вмерти?, де Він родився вдруге, яку любив до смерті?"

В другій славній поезії П. Тичини "Мадонно моя" він знову повертається до цієї думки і пише: "Мадонно моя, Пренепорочная Маріє, прославлена в віках! На наших самотних вівтарях лиш вітер віє!..."

В тих супротиставних настановах і біль, і надія України:Тичина як поет оплакує запустіння Української Землі, до якого він, як Президент Верховної Ради, приклав особисто свої руки, щоб вона повільно духовно запустіла!

Та залишається Божа надія: як молодий поет Тичина "як Петро від Христа, не може відректися від Тебе", так Тичина-політик, його неспокійна й обманена душа, знайде колись таки дорогу до Ісуса з допомогою Мадонни! Хоч, може, лише в незбагненних тайниках Божого Провидіння.

Його особиста настанова і доля може бути символом України: коли - "ласкою Божою в серце зранений, вийде на (Київські) Гори новий Андрій Первозванний... і наш Київ, прекрасний Київ, молитиметься за всю Україну, тоді повторить він нове "Аве Марія". Нехай так станеться! Амінь.

о. Атанасій Г. Великий, ЧСВВ

НАМІРЕННЯ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ

(Закінчення. Поч. на 2 сторінці.)

Мир - дар Божий, його треба приймати, ним дорожити, як каже Апостол - "дбайте про мир", його треба захищати всякими силами і просити в Бога миру.

Місійне: ЩОБ НАБОЖНІСТЬ ДО БОГОРОДИЦІ, МАТЕРІ ЦЕРКВИ, ДОВЕЛА, ЩОБ РОДИНИ СТАЛИ ПРАВДИВИМИ ОСЕРЕДКАМИ МОЛИТВИ, ХРИСТИЯНСЬКОГО ЖИТТЯ ТА МІСІОНЕРСЬКОЇ СОЛІДАРНОСТІ.

Мова про те, щоб молитися, аби родини наші стали "домашньою Церквою", щоб в них була спільна молитва, правдиве християнське життя, місіонерський і апостольський дух.

Такими були ваші родини у підпіллі. Ви сходилися на збори, проказували вервичку, хресні дороги і так мали силу пережити те страшне переслідування. А найважливіше, знаходили в молитві силу й світло, як розв'язувати життєві й родинні проблеми.

Наша родина сьогодні у великій кризі. Чимало труднощів і у прикладних традиційних родинах, бо "спокуса зійшла на землю випробувати всіх жителів землі", каже Євангелист Іван у Одкровенні. Рятунок в молитві, християнському житті та місіонерській ревності.

Світ переживає критичну фазу "вигасла любов у людях", тому стільки розлучень, роз'єднаних і розсварених родин. Модерне суспільство, яке так багато говорить про "права людини", дійшло до нечуваного парадоксу: узаконює аборт, цей найбільший злочин, та страшний порок родини, вияв зненавіснення родинного життя й причину руйнації сім'ї.

Наше: ЩОБ ЗА ПРИКЛАДОМ БОГОРОДИЦІ МИ НАВЧАЛИСЬ ВІД БОЖОГО СЛОВА "ПРАВДИ ПРО ЛЮБОВ".

Читаючи св. Письмо, знаходимо багато слів про любов переважно в Євангеліях і листах євангелиста Івана. Але, мо[illegible]е, не завжди застановляємося й усвідомлюємо цю важливу правду християнської віри. Все Писання говорить про Божу любов до людей, а Христос дає заповідь любови й говорить, "хто мене любить - той мої заповіді зберігає. Ніхто так, як Марія,вивчила правду любови, і вона просить, аби, читаючи Слово Боже, ми молилися, щоб зрозуміти, що Бог нам хоче дати.

о. Т. Олійник, ЧСВВ

20 вересня 1977 року єпархом Стемфорду (США) призначений Кир Василь Лостен. Народжений 11.05.1930 року в Чесапіку, Мер., США. Єпископську хіротонію прийняв 25.05 1971 року.

Єпархія нараховує 55 парафій і душпастирських станиць, 57 єпархіальних священників, 19 василіян, 1 салезіянина, одного представника Товариства Місіонерів св. Андрея і чотирьох постійних дияконів. 1933 року в Стемфорді засновано Малу Семінарію Василія Великого, а 1939 року - колегію св. Василія (Велику Семінарію). У виховній і душпастирській праці єпархії допомагають Сестри Василіянки, Сестри Служебниці і Сестри Місіонерки Божої Матері.

СЛОВО БОЖЕ В УКРАЇНІ

Проповідь, виголошена Владикою Василем Лостеном (США) у Жовківській церкві оо. Василіян, дня 20 травня 1990 року.

Читання із Діянь Святих Апостолів. (16:19-35). Св. Павло і Сила були вкинені до в'язниці за "злочин", бо проповідували про Ісуса Христа. Але Господь своєю всемогутньою силою розірвав їхні кайдани та відчинив двері в'язниці. Св. Апостол Павло і Сила не втекли, вони залишились там і навернули тих, які їх посадили, а також їхні родини до Ісуса Христа.

Так, як усі Апостоли, святий Павло і Сила - його супутник, знали, що їх місія - це проповідування Ісуса Христа, Спасителя цілого світу, де б їх не післали. Навіть тоді, як їх вкинено до в'язниці, їхня місія не перервалася, так, як Самого Ісуса Христа, який пройшов через розп'яття на хресті, вступив до Пекла, щоб сповістити добру новину тим, що в темноті смерти очікували спасення.

Так і наші мученики й ісповідники в Україні на чолі з блаженної пам'яти Главою нашої Церкви Кардиналом Йосифом, не переставали проповідувати Ісуса Христа, зберегли вірність Святій Католицькій Церкві в ув'язненні.

Наша Церква в Україні стала тепер світлим прикладом виконання доручень Христа - проповідувати Святе Євангеліє там, де ще десятки років тому ніхто не чув про Нього. Ці забуті місця були освячені нашим свідченням і навіть пролиттям крови.

Тепер Господь винагороджує нашу Церкву в Україні ще більшою місією, так, як Ісус сказав до своїх Апостолів: *"Ви маєте бути моїми свідками до кінців землі".*

Дорогі Браття і Сестри, сила Святого Духа зійшла на нашу Церкву. Ми повинні посвятити себе великій справі - проповідуванню Ісуса Христа. Ми повинні закликати всіх жителів України, всі народи колишнього Совєтського Союзу до єдності в Католицькій Церкві, яка є містичним Тілом Христа. Через Святу Церкву ми стаємо співучасниками у Пресвятій Тройці та вічному житті Самого Бога Отця.

До цього Містичного Тіла, до Святої Церкви, привів наш нарід Святий Володимир Великий. Прийнявши святе хрищення, Володимир, як записано в Літописі, підніс свої очі до неба і так промовив: *"Христе Боже, що сотворив небо і землю. Поглянь на новий цей нарід і дай йому, Господи, пізнати Тебе, правдивого Бога... Зміцни в ньому правдиву і незнищенну віру, а мені допоможи, Господи, у боротьбі проти ворогів, щоб, маючи надію на Твою силу, я подолав їх підступи".*

Володимир не тільки будував церкви, але також закладав школи, монастирі, які ставали центрами освіти, культури не тільки в Україні, але і на цілому Сході.

Так само його син - Ярослав Мудрий - будував церкви, монастирі, до нині стоїть у Києві собор Святої Софії, який збудував Ярослав Мудрий у 1037 році.

І треба нам пам'ятати, що тоді, коли Святий Володимир хрестив наш нарід, Церква була одна, Вселенська і Апостольська, бо ще не було відступства від тої єдности. Відступство здійснив царгородський патріярх у 1054 році. Наш нарід належав за святого Володимира до одної Вселенської Церкви, і щойно через насилля вороги нашого народу на якийсь час нас від тої єдности відтягнули, як оце сталося і в 1946 році за жорстокого Сталіна.

Наша Греко-Католицька Церква, як її від часів Австрії називали, після довгих років переслідувань і мучеництва воскресає, так, як це передбачив Слуга Божий Митрополит Кир Андрей. Він сказав, що його Церква буде знищена, але відродиться і буде поширена по цілому Сході. Наш рідний Святець зі Святоюрської Гори в 1940 році передбачав, що прийде час, коли: *"многим із нас Бог дасть ласку проповідувати в церквах Великої України, право- і лівобережної, аж по Кубань і Кавказ, Москву і Тобольск"...* Чи не є це пророчі слова нашого Великого і рідного Вчителя Церкви?!

Ми якраз є тими свідками, очевидцями воскресіння нашої Церкви,того великого чуда нашого часу, а це є рівночасно і великим благословенням, і великою відповідальністю. Однак Господь не вчинив те чудо для нас, щоб нам зробити приємність, але для того, щоб нас надихнути силою і ревністю, щоб ми голосили Господнє Євангеліє щиро і радісно, з великим довір'ям і авторитетом.

Після деяких спроб я минулого року мав нагоду перший раз бути у Львові. Тоді було неможливо публічно відправляти Службу Божу. Я дійсно мав кілька відправ, але мусів ховатися, відправляв у монастирі Сестер в одній кімнаті, яка служила їм за помешкання, за дім молитви і за каплицю. А тепер - яка зміна! Не все ще осягнено, але я вже маю можли-

вість вибрати кілька церков у місті, де міг би мати Службу Божу. Одначе, я хотів саме в цьому Божому храмі, в цій історичній церкві в Жовкві, яка є символом духовного відродження.

Сьогодні я приношу вам любов, вдячність і підтримку всієї Української Греко-Католицької Церкви в діяспорі.

Ми любимо вас, бо ви - наші брати і сестри, ми є синами і дочками одної Греко-Католицької Церкви та одної української Нації, і любов мусить нас єднати. Ми дякуємо вам, бо ваша віра, ваша стійкість у вірі і тепер ваша перемога піднесли нас усіх на дусі. Цілий український Нарід і вся Греко-Католицька Церква нині радіє з вами, і ми горді тою святою гордістю, на яку ми ледве могли надіятись. Ми готові вас підтримати, бо ми хочемо бути співучасниками ваших досягнень. Всі наші владики, наші священики, члени монаших чинів і наш нарід у діяспорі переконані, що Господь утвердив частину нашої Греко-Католицької Церкви на Заході якраз у цей час для того, щоб дати вам моральну і матеріяльну допомогу, щоби наша Церква могла виконати свою священну місію.

Однак, нашою найбільшою потребою є молитва, і тут наша діяспора потребує вашої помочі. Ваші досягнення були можливі через молитву і глибоку віру. В діяспорі ми є свідками зростання сили молитви і віри, і то завдяки вашому прикладові. Ми просимо вас, щоб ви молились за нас, щоб нас підтримати, бо нелегко втримати нашу Греко-Католицьку Церкву й українську духовну традицію серед західного зматеріялізованого світу, з його згубними впливами на нашу молодь з метою відтягнення її від нашої віри та нашої культури. Це є причиною того, що в нас такий великий брак покликань до духовного стану.

У молитві ми знову звертаємося до Апостольських Діянній, де сказано: *"Всі вони пильно й однодушно перебували на молитві разом із жінками і Марією, матір'ю Ісуса" (Діян.1:14).*

Мої улюблені, Святе Письмо нам каже, що ми маємо в одному ритмі, іншими словами, у згоді з Церквою, бо тільки тоді знайдемо правдиве розуміння в Христі. Ми мусимо відкласти набік всякі сварки, поділ, непорозуміння й підпорядковуватися науці Церкви.

Ми мусимо посвятити себе молитві, а це значить - мусимо молитись постійно і часто, разом із Пречистою Дівою Марією.

Наш Український Нарід і наша Греко-Католицька Церква відомі великою набожністю до Пресвятої Богородиці Матері Божої. Ця набожність є глибоко вкорінена в наших душах, вона є частиною нашого національного життя ще від Великого Князя Ярослава Мудрого, який віддав Український нарід під Покров Пречистої Діви Марії в Церкві Святої Софії в Києві понад 950 років тому. До нині у святій Софії є ікона Матері Божої, відома, як "Непорушна Стіна", яка молиться за Україну. Це перший випадок в історії християнства, що якийсь володар передав свій нарід під покров Пречистої Діви Марії. Ця посвята повинна і нам пригадувати нашу відданість Пречистій Діві Марії. Святійший Отець Іван Павло II взиває Католицьку Церкву і весь християнський світ молитись до Пресвятої Богородиці.

Я знаю, що вам бракує духовної літератури, отже, ми постараємося привезти, вислати, скільки буде можливо, книжок, ікон, Святого Письма, молитовників і катехизмів. Постараємось так багато вам доставити, щоб не було ні одної української родини, в якій не було б ікони Пресвятої Богородиці. Нехай ідуть спати діти, поблагословлені цією іконою. Пам'ятаймо, що, коли входимо до хати, то найперше вітаємо Ікону Пресвятої

Богородиці, а щойно тоді вітаємося з господарями дому.

При цій радісній нагоді, що я є тут, між вами, хочу вас запевнити, що, розкинені по цілому світі, ми в Українській Греко-Католицькій Церкві постійно звертаємо наші думки до України, а особливо - до княжого города Львова. Всіма можливими способами стараємося з вами мати контакт, а також хочемо вам допомогти і підтримати.

Кожний момент у житті має свою спокусу, і я знаю, що воно не є інакше і тепер. Цілком природно, що диявол не радий вашим досягненням, і він хотів би вас позбавити винагороди за ваші змагання, і то навіть у цей час вашої перемоги. Будьте обережні! Ми не змагались впродовж останніх п'ятдесят років для того, щоб стратити все. Ми мусимо бути сильно об'єднані в Греко-Католицькій Церкві, мусимо бути вірними Святійшому Отцеві Римському - Іванові Павлові II. В такій єдності ми зможемо сповнити свою місію, своє завдання, яке на нас поклав Господь, а саме, проповідувати Ісуса Христа Спасителя тут, в Україні, і по цілому колишньому Совєтському Союзі.

Боже Провидіння так розпорядилося, що те місце, яке було символом переслідування і ненависти Християнства, може стати світлом Христа для цілого світу. Так Павло, переслідувач християн, став Павлом Великим, Апостолом Народів.

І накінець, мої дорогі Браття і Сестри, не тільки я особисто, але також вся моя Стемфордська Єпархія сердечно дякуємо всім Високопреосвященному Архиєпископові Кир Володимирові. Преосвященним Владикам, Високопреподобному Отцю Ярославові, всім священникам, Сестрам, хорові за такий прекрасний спів. І вам усім, мої улюблені Браття і Сестри за таке величаве прийняття, яким ви мене привітали, вашого брата по крові і служителя в архиєрействі нашій рідній Українській Греко-Католицькій Церкві в Америці.

Прошу вас, моліться за мене, а я запевняю вас, що мої молитви за вас, ваші родини і мою любов до Вас я збережу на ціле моє життя. Живімо разом у молитовній єдності, в любові, у службі один одному, щоб, як каже святий Євангелист: "Всі пізнали нас, що ми є дітьми Христа". Таким способом будемо мати вже тут, на землі, передчуття того, що нас чекає, коли стрінемось у домі Небесного Отця, Його Сина і Святого Духа, де наша взаємна любов буде божественною і досконалою".

НОВА ЗАПОВІДЬ БОЖА

Наше життя не було б радісним, якщо творили б його лише закони, правила і заповіді. Релігія також не мала б сили притягання, коли б вона обмежувалася лише твердим виконуванням правил чи законів. Життя, яке не може зростати свобідно і спонтанно, так як бажає серце, не може давати вдоволення і не може нікого захопити. А саме до такого життя, вільного і радісного, закликав людей Ісус Христос; тим, які підуть за Його покликом, бажав дати "свободу дітей Божих". Ця свобода є тоді, коли людина дозволяє себе вести дорогою Божої любови.

Заповідь любови була за часів Ісуса "новою заповіддю". Ізраїльський народ знав Божу волю, в першу чергу, десять законів, переданих Мойсеєві на горі Синай Господом Богом тоді, коли Він уклав із цим народом союз. Але, щоб оберегти народ від невиповнювання цих законів, вчені Ізраїльтяни в Писаннях обклали ті заповіді різними правилами, які в житті побожного Єврея стосувалися навіть найменших справ. Цей вантаж різних законів закривав те, що було насправді суттєве. Тому й запитали Ісуса про те, яка заповідь в Законі є найбільшою. Він відповів: *"Люби Господа Бога твого, всім твоїм серцем, усією твоєю душею і всією думкою твоєю: це найбільша і найперша заповідь"*. А друга подібна до неї: "Люби ближнього твого, як себе самого. На ці дві заповіді весь закон і пророки спираються" (Мт. 22,37-40).

Ісус особливо наголошує на ці дві заповіді Старого Завіту і єднає їх в одну, головну: заповідь любови. Таким способом Христос показав нову, завжди актуальну програму людського життя. Про що говорить ця програма?

ЛЮБОВ ГОСПОДА БОГА

Усім ми завдячуємо могутньому і повному любові Богові: життям, свободою, думкою, майбутністю. Він скеровується до нас любов'ю. Тому і ми маємо відповісти Йому від усього серця своєю любов'ю. Відповіддю на Божу любов буде скерування самого себе за діянням надприродньої ласки до Бога усім своїм розумом, серцем і виконанням Його волі. Хто виповнює Божу волю, той Його любить. Справжня любов до Бога спирається на досконалій згідності нашої волі з Божою волею. Суттю цієї

згідності є: *"бажати цього самого, що бажає Бог і не бажати цього, чого не бажає Господь"*.

У пізнаванні Божої волі допомагає людині молитва, голос совісті, приклад святих людей, а також Божі і церковні заповіді. Адже Господь об'явив свою волю, даючи нам свої заповіді. Наше внутрішнє зусилля, яке прикладаємо, щоб добре виповнити усі ці заповіді, як щодо Бога, так і щодо ближнього, буде іспитом нашої любови до Бога.

Святий Апостол Павло, говорячи про любов Бога, підкреслює, що вона широка, довга, висока і глибока. *"І щоб Христос вірою оселився у серцях ваших, а закорінені і утверджені в любові - спромоглися зрозуміти з усіма святими, яка її ширина, довжина, висота і глибина, і спізнати оцю любов Христову, що перевищує всяке уявлення, і таким чином сповнились усякою Божою повнотою"* (Еф. 317-19).

Ширина любові пов'язана з простором, довжина - з часом, височина - з Богом, а глибина - з чистотою серця і палкістю душі.

Любов Бога є широкою, якщо щиро прославляємо Бога як Отця, Ісуса Христа як Брата і Спасителя за Його безмежну жертву для людини: страсті і смерть на хресті, тайну Євхаристії. Нашою любов'ю маємо огорнути також Церкву і все, що вміщає сліди доброго Бога. Мірою цієї любови є зичливість людини щодо іншої людини, яка завжди побачить іскринку добра навіть у найбільше знищеній гріхом людині й подасть їй допомогу. Усіх-бо Христос *"викупив не тлінним золотом чи сріблом, але дорогоцінною кров'ю"* (1 П.1,18).

Любов Бога є тривалою, якщо людина постійно та вірно стоїть при Ньому, не шукає собі своєї власної користі, не змінюється з хвилини на хвилину, але готова усе перенести, все перетерпіти, а навіть віддати своє життя, коли б цього вимагала Божа вірність. *"Хто нас відлучить від Христової любови? Чи горе, чи утиск, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч?"* Як написано: *"за тебе нас увесь день убивають, мають нас за овець, призначених на заріз". Але в усьому цьому ми маємо повну перемогу завдяки тому, хто полюбив нас. Бо я певний, що ні смерть, ні життя, ні ангели, ні князівства, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні висота, ні глибина, ані інше якесь створіння не зможе нас відлучити від Божої любови, що в Христі Ісусі, Господі нашім."* (Рим. 8, 35-39).

Любов Бога є високою. Свій початок вона бере від самого Бога. Це добрий Бог дає її разом з освячувальною ласкою на святому Хрищенні. Вона все, що взяла від Бога, назад повертає до Нього. Вона має нас привести виправленими, визволеними з гріха, святими. Бог чекає на кожного. Ми - справа Його рук, і маємо святий обов'язок повернутись до цієї любови, яка учинить нас приємною жертвою Богові.

Любов Бога є глибокою, коли проникає в усе людське єство, коли повністю його прошиває, переображує. Вона не терпить моральної вини в людині. Коли вона застане гріх, то скоренько вириває його і очищає душу щирим покаянням, бо хоче, щоб усе, що людина має, було чисте, святе і Боже.

Ось така любов Бога. Вона не залишає людину в спокої. Заволодівши її душею, підштовхує людину до досконалого служіння Богові та ближньому. Любов Бога дає людині силу бути всеціло відданою доброві, творити його, за нього терпіти, а навіть - і страждати. Така людина не шкодує себе. Вона жертвує своїми знаннями, своїми почуттями, своїм здоров'ям. Вона-бо любить Бога.

"До монашої келії я був прив'язаний цілим серцем і душею, тому й важкою річчю було для мене лишати її. Монахом не перестаю бути! І монашого каптура, цього великого символу професії, яка є цілою моєю славою і щастям, не скидаю. А й на майбутнє завжди буду старатися йти за євангельськими радами".

(митр. Андрей Шептицький)

ВАСИЛІЯНСЬКИЙ ЧИН У XX СТ.

(Продовження. Поч. у № 1)

Залишається нам іще відзначити помітніші дати розвитку Василіянського Чину в наших часах, тобто в роках: 1891-ім, коли появився перший друкований каталог нових василіян, та 1904-ім, як скінчився період єзуїтського проводу з вибором першого протоігумена о. П. Філяса (1904-1917), далі в р. 1914-ім, щоб подати стан Чина напередодні першої світової війни, і в 1921-ім, коли розпочалася обнова василіянського чернецтва в закарпатській провінції св. Миколая, та зокрема в 50-річчя добромильської реформи у 1932 р. і нарешті в р. 1939-ім перед другою світовою війною і новою василіянською катастрофою... Наші дані черпаємо перш усього з василіянських каталогів, але, за традиційною практикою попередніх обліків, подаємо ченців нарізно від новиків, що в них зараховуються без розбору до чернечої спільноти, подібно як і єпископи-василіяни, яких у минулих сторіччях загалом до неї не додавалося. Притому тут і там, для властивої повноти, ми додали монастирі з давними василіянами, яких згадані каталоги спершу не подавали аж до смерти їхнього протоігумена К. Сарницького († 1909 р.), коли вони були підчинені під провід обновленого Чина.

І так, за першим друкованим каталогом, що вийшов при кінці 1891 р. немовби в десятиріччя реформи 1882 р., молоді василіяни вже посідали 5 монастирів: Добромиль, Лаврів (від 1884 р.), Львів (1887), Кристинопіль (1888) і Жовкву (1891) та мали 16 єромонахів, 34 студентів, 22 братів - усіх 72 ченців і 23 новиків. А давних василілян було вже тільки 23, тобто протоігумен Сарницький, що перебував у Львівському монастирі, та 3 Отці й 2 брати в Бучачі, по 3 Отців у Гошеві, Дрогобичі, Підгірцях, по 2 у Жовкві (до приходу молодої зміни в грудні 1891 р.) та Погоні і по одному в Золочеві, Краснопущі, Крехові й Улашківцях. Так-то всіх галицьких василіян у 14 монастирях було 95, утому 37 єромонахів, 34 студентів і 24 братів-помічників (крім 23 новиків).

Зате в 1904 р. молоді василіяни були вже в 14 монастирях, бо в Галичині прийнялі від "давних" ще Крехів (1892), Бучач та Улашківці (1893), Дрогобич (1897), Краснопущу і Підгірці (1900) і придбали нову фундацію в Михайлівці (1895) і перетворили дотеперішний фільварок Добромильської обителі в Букові в окрему резиденцію та обняли короткотривалу ста-

ницю в Тернополі (1903-6), а поза Галичиною започаткували місійну працю в Бразилії (1897) і Канаді (1902). Вони налічували тоді вже 152 монахів, тобто Галицького митр. А. Шептицького, 65 єромонахів, 29 студентів і 57 братів крім 21 новиків. А з давніх залишилося тільки 8 Отців, що тримали монастирі в Гошеві, Золочеві й Погоні під проводом титулярного архимандрита Сарницького у Львові. Отак у 1904 р. Чин мав 17 монастирів у Галичині, дві заокеанські місії і 161 ченця (1 єрарха, 74 єромонахів, 29 студентів і 57 братів та 41 новика).

Також у 1914 р. мали молоді василіяни 14 монастирів у Галичині, бо хоч опустили 1905 р. знищену грибом Добромильську обитель і Тернопільську станицю в 1906 р., то в 1913 р. обняли Золочів по давних Отцях та в грудні 1914 р. започаткували працю в новій Перемиській резиденції.

Таким чином перед вибухом першої світової війни було в Галичині 16 монастирів (у тому 2 для давних Отців) і дві заокеанські місії та 2 єрархів-василіян (митр. Шептицького і єп. С. Ортинського в ЗДА), 85 єромонахів (у тому 3 давних), 47 студентів, 77 братів - усіх 211 ченців та 23 новики.

Після 6 літ важкого воєнного лихоліття, що в більшій чи меншій мірі спало на всі василіянські монастирі та значно сповільнило доплив нових покликань, в василіянському каталозі 1921 р. між ними фігурує знову напівзруйнована Добромильська обитель та успадковані по смерти давних отців монастирі в Погоні від1914 р. і Гошеві, після смерти останнього давного василіянина о. М. Тибінки 1920 р. і., найважніше, відкритий в кінці 1920 р. центр чернечої обнови за Карпатами на Чернечій Горі в Мукачеві. Для стислости слід іще додати пропущені чомусь в цьому каталозі два монастирки в Підгірцях, що був відступлений провізорично на новіціят для новоствореного Згромадження СС. Мироносець під проводом о. Ю. Дація, ЧСВВ, та в Погоні, де був новіціят СС. Василіянок у Станиславові під проводом о. І. Тисовського, ЧСВВ. Отак у 1921 р. було вже 18 василіянських монастирів і дві заокеанські місії в Канаді й Бразилії, що тоді перейшли належну реорганізацію в часі візитації нововибраного протоігумена А. Калиша (1920-30). Василіянська спільнота нараховувала тоді, крім двох єрархів (митр. А. Шептицького і єп. Йосафата Кочиловського в Перемишлі), 90 єромонахів і тільки 16 студентів та 64 братів-помічників - тобто 172 ченців та 34 новиків у Крехові й Мукачеві. Очевидний спад її числа в порівнянні з 1914 р. вдечому надолужувався додатком 14 єромонахів Святомиколаївської провінції під проводом їхнього протоігумена Я. Хоми в 6 монастирях: в Ужгороді, М. Березні, Імстичеві та Бороняві (Карпатська Русь-Україна), в Маріяповчі (Мадярщина) та в Біксаді (Румунія), бо обидва їхні монастирі на Словаччині були опущені - в Красноброді, що був у руїнах з часу війни, і в Буковці, з огляду на нездорове повітря і повне зубожіння. Так-то в першому, так сказати б, році повоєнного періоду налічувало василіянське чернецтво 24 монастирі, крім канадійської та бразилійської місій, і 187 ченців 2 єрархи, 105 Отців, 16 студентів і 64 братів) з 34 новиками в Крехові та Мукачеві.

Ось чому головна увага була тепер звернена на виховання монашого дорасту і, з цією метою не лише приймалося більше число вступників до новіціятів у Крехові й Мукачеві, але вже в 1923 р. був відкритий третій, канадійський новіціят у новозбудованому монастирі в Мондері і четвертий, румунський в Біксаді 1925 р. та згодом в 1931 р. п'ятий, бразилійський у Прудентопільській обителі. Були то ті дорожні стовпи на шляху повоєнної розбудови Василіянського Чина, що все таки проходили серед постій-

них політичних й економічних труднощів. Вона увінчалася, нарешті, на генеральній капітулі у відновленій Добромильській обителі в червні 1931 р. вибором головної управи Василіянського Чина св. Йосафата, як він відтоді зачав називатися, для відрізнення від інших василіянських спільнот у східнокатолицьких Церквах, з осідком у Вічному Місті, у відзисканій колишній прокураторській резиденції (з доплатою 20 тт. долярів за її перебудову на Русько-Українську Папську Колегію папою Львом XIII в 1896 р.). І слідом за тим були тоді оформлені провінції св. Миколая для Карпатської України, Мадярщини, Румунії та Югославії та Пресв. Христового Серця для Канади й Америки (Мондер, Едмонтон, Вінніпег) і місто-провінція св. Йосифа для Бразилії (Прудентопіль, Ірасема, Куритиба).

Так ото в 50-річчя добромильської обнови (1882 - 1932) мав Чин уже в Європі свою головну обитель у Римі та 18 монастирів Святоспаської провінції (з додатком відзисканої колишньої резиденції в Варшаві 1930 р.) і 7 монастирів Святомиколаївської області (в тому один у Бороняві для "давних" отців) і по 3 монастирі в Канаді та Бразилії - разом 32 осідки в порівнянні з 23-ма у 1882 р. Ще краще представлявся числовий стан василіянської спільноти, бо коли тоді вона нараховувала тільки 114 осіб з якою 12-ткою новиків у Галичині та за Карпатами, то тепер становила дійсно поважну спільноту 416 ченців: 4 Єп., 138 єром. (втому 4 "давні"), 123 студ. і 151 бр. і надійну суму аж 18 новиків. І сама матерна Святоспаська провінція мала вже 266 монахів, хоч заселювати всі інші області своїми членами, а Святомиколаївська та гарно розвинулася Канадська, що нараховувала 51 члена, і лише Бразилійська містопровінція мала Отців 10 і бр. 3 та мусіла чекати аж до 1948 р. на підвищення до стану повної провінції.

І подібно в наступні роки бачимо постійний зріст Чина, хоч у щорічних каталогах, які собі поодинокі області почали видавати з 1933 р., загальний підсумок не завжди однозгідно подавався, а то й виходив перебільшений, бо нераз ті самі ченці враховувалися двічі, тобто і в провінції, з якої походили, і в другій, в якій працювали. Та вже на переломі 1938-39 р. сумні переживання василіянської братії на Карпатській Україні не дозволили видати каталога Святомиколаївської провінції на 1939 р. Все таки можна відтворити її тодішній числовий стан на підставі записок, які собі поробив на своєму примірнику її каталогу з 1938 р. протоархимандрит Д. Ткачук (1931-44) у Римі про її монастирі й ченців. І так від неї вже 1937 р. були відокремлені монастирі в Румунії в самостійну провінцію св. Йосифа, що й видала свій каталог аж з почином 1940 р., але має в кінцевому конспекті її стану подане число монастирів та членів з початку 1939 р. Подібно теж у Бразилійській містопровінції, що не видала власного каталогу в 1939 р., легко устійнити її тодішній стан на підставі даних у каталозі з 1938 р., бо за той час не було там іншої зміни, крім виїзду о. М. Лиска до Галичини, який вже фігурує там у святоспаському каталозі з початку 1939 р.

Далі буде

Михайло М. Ваврик, ЧСВВ
("ЗАПИСКИ ЧСВВ"
Рим. 1979 р.)

МОЛИТВА ДО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ

Пресвята й Преблагословенна Діво Маріє, Мати Божа й Мати наша! До тебе прибігаю і молю! Ти, що не опускаєш мене ніколи, подай мені свою материнську ласкаву руку в теперішній потребі, журбі і скруті.

Вірю і признаю, що Ти - чудесна опіка опущених, терплячих і засмучених, тому покладаю на Тебе всю свою надію: Поможи мені грішному(ій) у цій потребі.

Тобі, ласкава Мати, віддаю й поручаю всі свої справи, а всі прикрощі й клопоти жертвую Господеві на прощення моїх гріхів, за великі справи св. Церкви, за кращу долю нашого народу та моєї родини.

Предобра Мати! Найбезпечніша Пристане всіх грішників, прийми мене під свій материнський омофор та покермуй моєю журбою для мого спасіння і на Твою славу. Амінь.

ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ

У 1911 році в селі Гошів на Івано-Франківщині було засновано нову монашу спільноту для дівчат, які виявили бажання служити Богові в монашому стані - Згромадження Сестер Пресвятої Родини, яке отримало схвалення і благословення Блаженної пам'яті Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького.

Це нове Згромадження мало своєю метою - старатися про вічне спасіння Богу посвячених душ, прагнення християнської досконалості через зберігання трьох монаших обітів, християнське виховання молоді і дітей, опіка над сиротами, обслуга хворих, прикраса церков та виконання різноманітних добрих справ, що сприяють поширенню Божої слави.

Засновником цього Згромадження, яке згуртувало навколо себе побожних дівчат, був о. Олександр Дикий - парох с. Мартинів Новий Галицького району. Співзасновником - декан Долинського району, парох

с. Гошів о. Теофіл Горникевич. Першою Сестрою, яка згуртувала навколо себе дівчат, котрі забажали вступити в це Згромадження, була с. Тереза Текля Юзефів. Першими сестрами також були: с. Марта Марія Переполян, с. Татіяна Текля Пелещук, с. Меланія Магдалина Шиян та інші.

Покровителями Згромадження Сестри обрали Пресвяту Родину - Ісуса, Марію та Йосифа, Св. Священномученика Йосафата та первомученицю Теклю.

За Божим благословенням нове Згромадження міцніє та поширюється по нашій землі, зростає чисельно. Молоді дівчата, котрі відчули в собі прагнення посвятити себе служінню Богові, проходили новіціят у Гошові, під духовним проводом ОО. Василіян, які мешкали в монастирі на Ясній Горі.

За згодою Єпископського Ординаріяту було відкрито нові законні доми в м. Біла, с. Капустинці, с. Коропець, с. Озеряни, с. Ягольниці, с. Жижномирі, с. Ласківцях, с. Язлівцях, с. Зеленому Усті, с. Боришківцях Тернопільської обл. Сестри невтомно працюють у сиротинцях, доглядають хворих у шпиталях, займаються прикрасою церков, підготовляють дітей до св. Сповіді та св. Причастя.

Тихе, молитовне і діяльне життя Сестер перервала війна в 1939-1945 рр. Розпочалося тривале переслідування всіх українських національних і релігійних інституцій. За розпорядженням совєтських властей Сестер змушували залишати свої законні доми, які віддавали для потреб військових. НКВД систематично навідувалось у законні доми Сестер, проводило обшук, викликало Сестер на допити, заставляючи перейти на російське православ'я.

Але, незважаючи на важкий час і переслідування, в 1947 р. Сестри зібрались у Гошові і розпочали реколекції, які при допомозі Божій щасливо закінчили цілонічною адорацією і виставленням Найсвятіших Тайн. Цього ж року в м. Білій було заарештовано с. Таїсу і с. Йоанікію. Переслідування Сестер продовжуються: в Гошові проживало 4 Сестри, котрі дбали про прикрасу церкви на Ясній Горі та працювали в сиротинці. В 1951 р. цих Сестер заарештовують і вивозять до Чити в Сибір, де вони розділили долю нашого багатостраждального народу і переслідуваної Церкви. Там за п'ять років свого перебування мали змогу один раз вислухати Службу Божу, яку відслужив о. Янтух Юрій, ЧСВВ, котрого теж було вивезено в Сибір. Сестри зазнали багато знущань, холоду і голоду, але для того, щоб вижити, повинні були непосильно працювати. За ласкою Божою і допомогою добрих людей вони перебули всі ці жахливі роки, і вже в 1956 р. повернулись додому, щоправда, втратили силу і здоров'я.

Під час підпілля нашої Греко-Католицької Церкви Сестри відважно продовжували свою місію - милосердя і служіння. Вони працювали біля хворих по шпиталях, сиротинцях, таємно підготовляли дітей до св. Сповіді. В той тривожний час випробування віри Сестри продовжують приймати всіх побожних дівчат, які бажали відповісти на поклик Христа і вступити в Згромадження. Ці молоді, але вже духовно зрілі, Сестри взяли на себе нелегку ношу - бути монахинею в підпіллі, піддатись переслідуванню і зневагам та ділом і молитвою наближати день визволення. Вони зуміли все це витерпіти, і вже наприкінці 80-х років включились у цілий процес легалізації нашої Церкви.

(Закінчення на 20 стор.)

СВЯТОМИКОЛАЇВСЬКИЙ МОНАСТИР

...Коли в'їхати в саме село Крехів, то ще нічого не зраджує, що десь недалечко є найбільший василіянський монастир, що перевищує всі інші осідки Василіянського Чину в світі числом своєї братії. Колись у його мурах розвивалася висока церковна культура, що зазначилась передусім двома важними іменами в історії Українського граверства: Никодима Зубринського і Діонісія Сілкевича.

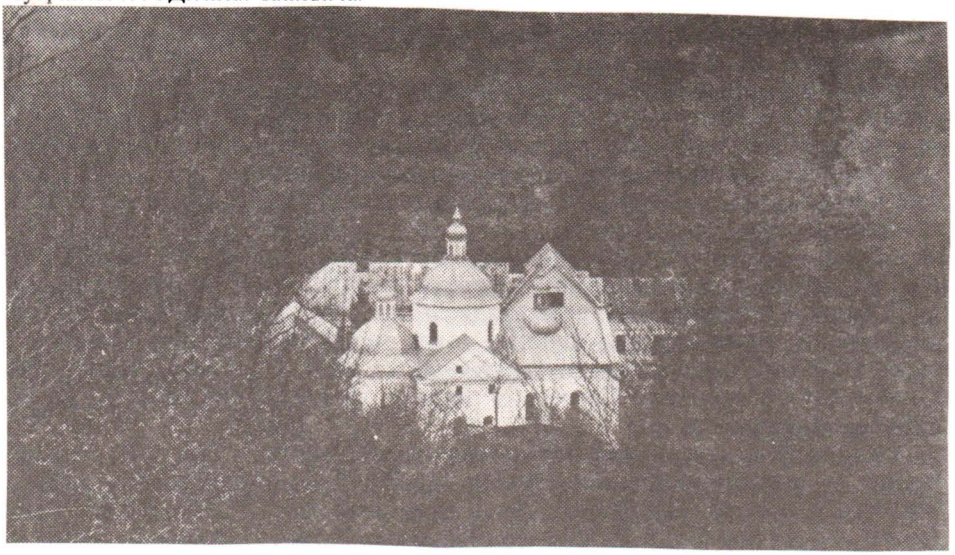

У КРЕХОВІ

• *ФОТОРЕПОРТАЖ*

Особливу славу старинного відпустового місця підносила ще монастирська бібліотека, багата на рідкісні пам'ятки староукраїнського письменства, як Крехівська Палея з XV - XVI віку, що містить окрему обгортку з історії старовинного світу, чи Крехівський Апостол у перекладі на українську мову XVI століття, листи українських гетьманів (П. Дорошенка), польських королів з їхніми підписами й печатками, і врешті-решт Євангелія з 1706 р. з підписом Івана Мазепи в дарі для верхратського монастиря.

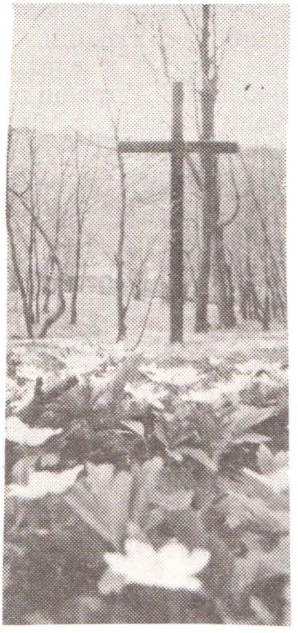

Про теперішнє монаше життя за уставом св. Василія Великого розповідають світлини нашого фотокореспондента Йосипа Марухняка.

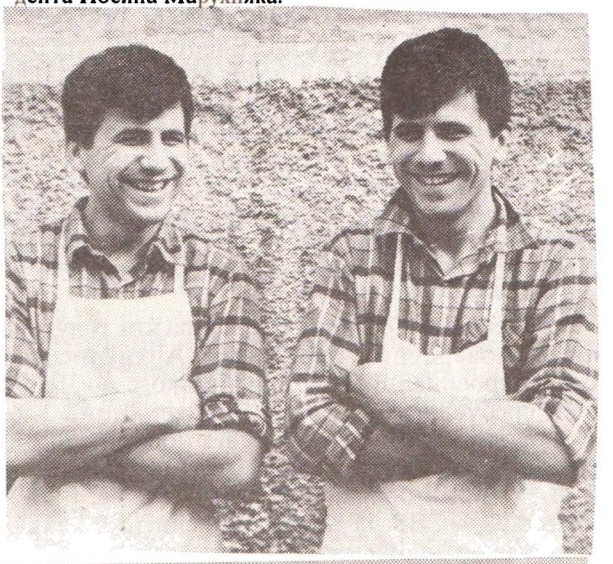

ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР ПРЕСВЯТОЇ РОДИНИ

(Закінчення. Поч. на 16 стор.)

Ювілейний 1988 рік приніс із собою багато змін у житті Церкви, вселив надію та оптимізм. Скрізь, по містах і селах, священики проводили ювілейні Богослужіння на честь 1000-ліття Хрищення Русі-України. Сестри багато прислужилися до організації цих відправ, зокрема, в селах Долинського і Рожнятівського районів на Івано-Франківщині. У травні цього ж року стало відомо, що Владики УГКЦ розпочали голодівку в Москві за легалізацію УГКЦ. Сестри Йосифа, Андрея, Юліана, Тереза, Розалія, Михаїла, Клавдія, Анатолія, Маргарета, Теофіля і Люба також приєдналися до голодуючих на Арбаті, щоб разом із ними, стоячи навколішки на бруківці, випросити в Господа свободи для нашої Церкви.

Празник Пресвятої Євхаристії 1989 року у Львові вірні УГКЦ святкували урочисто. Святу Літургію священики відправили перед теперішнім храмом св. Михаїла, що по вул. Радянській. Присутні на Богослуженні чи не вперше за весь час підпілля мали нагоду бачити Сестер у монашому одязі - габітах.

30 березня 1991 року Сестри разом із духовенством та мирянами радо вітали повернення Верховного Архиєпископа УГКЦ Його Блаженство Кир. Мирослава Івана Любачівського до Львівського Собору св. Юра. Під час перебування в Долині, Блаженніший Кардинал посвятив місце, де Сестри вирішили будувати свій новіціят. 30 листопада 1991 року Владика Іриней Білик разом з іншими священиками - деканом Долинського району о. В. Керницьким, парохом с. Гошів, о. В. Лесівим, о. Йосафатом Воротняком, ЧСВВ, із Югославії освятили і заклали перший камінь під будову монастиря і новіціятського дому.

Тепер Сестри розпочинають працю свого Згромадження вже в легальних умовах, проводячи катехитичну працю серед наших дітей та молоді, опікуючись хворими і перестарілими, а також навчаються в духовно-теологічному інституті, і входять в епоху свого ренесансу, з надією споглядаючи в майбутнє.

с. Андрея,
Згромадження Сестер Пресвятої Родини.

ЧЕРЕЗ МАРІЮ - ДО ІСУСА

Проповідь, виголошена до питомців Малої Семінарії в Римі.

Дорогі юнаки!

Тепер, у цей чудовий весняний місяць травень наш побожний український народ по-особливому звеличує Пречисту Діву Марію. Гарно прибрані престоли, весняні квіти, величні образи Марії, чудовий спів молебнів на її честь. Справді, відчувається якесь немовби свято Марії. З щирих уст лине до небес гарна пісня: "Богородице, якщо б ти не заступилася молитвою, хто ж би зберіг нас до сьогодні вільними? Не відступимо від тебе, Володарко, бо завжди рятуєш твоїх слуг від різних бід, єдина Благословенна." Ці слова ми співаємо із щирим зворушенням, бо знаємо, що вони правдиві.

Справді, Пречиста своєю материнською доброю рукою оберегла наш народ, Церкву та Україну від численних бід , найголовніше, від повної моральної деградації, від асиміляції і цілковитої русифікації - від повного знищення нашої духовності: релігії, рідної мови, традицій, пісні... Якби не Ти, Володарко, - хто ж би нас зберіг до сьогодні вільними? Вільними від внутрішньої неволі, тобто гріха, та вільними від зовнішньої неволі - атеїстичного тоталітарного режиму, який немилосердно нищив усе світле, людське та добре. Ти, Маріє, була з нами в неспокійних часах підпілля та переслідування нашої Церкви та народу і в часах воскресіння та відродження нашої Церкви і нашого українського народу. Ця наша перемога - це твоя перемога, Маріє! Тому, дійсно, ти подарувала нам гарний і солодкий дар - дар свободи. Бо ти є вільна Мати, вільного Сина і бажаєш, щоб усі твої діти стали вільними. Ми радісно здивовані твоєю материнською добротою і такою величною перемогою над земним злом. Ти, Маріє, все можеш, ти колись, коли твій Син жив на землі, просила Його в Кані Галилейській, турбуючись про людей, про їх земні проблеми. Ти в Бозі можеш все і дуже хочеш нам допомогти та подарувати спокій душ і тиху християнську радість...

Тепер, у травні побожність до Марії не є чимось м'яким і сентиментальним. Вона наповнює душу втіхою і радістю до такої міри, що визнає глибокий акт віри, який спонукує нас вийти з себе і перекласти нашу надію на Господа. "Господь мій пастир, - каже один із псальмів, - нічого мені не бракуватиме... Навіть, коли б я ходив долиною темряви, - я не боюся лиха, бо ти - зі мною."

Тому, що Марія є нашою матір'ю, набожність до неї вчить нас бути справжніми її синами: любити віддано, безмежно, бути природним, щирим, без ускладнень, які випливають із самолюбства, бути щасливим, знаючи, що ніщо не може знищити нашої надії. "Бо початком шляху, - пише засновник міжнародного товариства Опус деї монс. Хосемарія Ескріва, - в кінці якого ти знайдеш себе захопленим любов'ю до Ісуса, є довірлива любов до Марії". Вона - посередниця між нами і Христом, як про це пише св. Верн. "Знахіднице ласк, - звертається він до Пресвятої Богородиці, - Мати спасіння, ми через тебе наближаємось до Сина, щоб ради тебе прийняв нас Той, хто за твоїм посередництвом прийшов до нас". Са-

ме тому цей Святий каже, що через Марію отримуємо кожну ласку: "Бог віддав Марії всі добра, щоб ми знали, що їй треба завдячувати надією, ласкою та спасінням. Вона - рай розкошів. Від Неї розходяться Божі пахощі - цебто, ласки". "Така воля Того, хто вирішив привести нас до Себе через Марію".

Тому вся наша надія в Матері Ісуса, Пречистій Діві Марії. "Пречиста Діво, тільки в тобі наша надія" - захоплено каже св. Єфрем Сірійський. Дійсно, Марія не вміє і не може відмовити в милосерді і не знає, що таке відказати помочі тим, які її про це благають. Вона немов каже: "Я готова негайно прийняти навіть найбільшого грішника, якщо він прийде до мене з дійсним бажанням поправитися, бо я звуся Матір'ю милосердя".

Отже, звертаймося до цієї милосердної Божої Матері та благаймо, щоб захищала нас. Розвиваймо та плекаймо набожність до Неї, часто з вірою і надією молімось до Неї, хоч би тільки одне "Богородице Діво", бо, як пише св. Андрій Критський, "Будучи щедрою, платить великими ласками за малі речі". Але, що головне, чинімо це щиро та з любов'ю, щось подібно, як добра дитина зі сльозами любові на очах дарує квіти своїй любій мамі, а тоді мати радісно пригортає своє кохане дитя до свого серця.

Вчімось на прикладі Марії щирості: і в глибині серця, і в словах, і у вчинках, щоб не бути лицемірними і не роздвоюватися.

Вона була слухняна Богові і тому стала своїм послухом і покорою з тихої дівчини з Назарету - Матір'ю Божою - Теотокос - Царицею неба, чеснішою від херувимів і славнішою від серафимів. Наша слухняність зовсім не позбавляє нас свободи, а навпаки - більше удосконалює нас і чинить слугами Бога та вірними виконавцями Його волі, а тим самим - повністю вільними людьми.

Полюбімо скромність, пристойність, встидливість, чистоту тіла і душі - це прикмети Марії, бо її Божий Син колись сказав: "Блаженні чисті серцем, бо вони побачать Бога". Скріплюймо і удосконалюймо себе та формуймо духовно, збільшуймо свої знання, щоб стати корисними для добра церкви, коли Провидіння Боже забажає декого з нас вчинити священиком Всевишнього. І ця ласка приходить теж через Пречисту Діву Марію. Вона тримає на своїх руках святий єпітрахиль вашого майбутнього священства, вона вже від тепер з любов'ю чекає, коли ви будете просити в Неї ласки покликання до священства і милим оком глядить на кожного майбутнього священика, бо Вона - Мати Великого Архиєрея Нового Завіту - Ісуса Христа. Але, о юначе, коли Боже Провидіння приготувало тобі інший шлях, не в священичому сані, не сумуй: Богородиця покриє тебе своїм омофором і зміцнієш, станеш корисним для нашого українського народу: він чекає на мудрих, відважних, побожних, покірних та щирих своїх синів, які відроджуватимуть і вестимуть цей народ до повної свободи в любові до Бога і до України. Не бійся тоді, коли вершитимеш важливі політичні, економічні чи соціальні справи, бо коли молитимешся до Марії, завжди бачитимеш Її світлу постать попереду шляху свого народу - тобі і твоєму народові Марія вказуватиме шлях до Бога.

Дивімось на світлий взірець життя Пречистої Діви і наслідуймо Її в своєму житті, бо ми Її сини і хочемо бути колись у небі з Богом та з Марією.

Правда, в нас тепер багато проблем: тут, у вільному світі, особливо гостро виступають негативні впливи на молоду людину. Всі ці впливи загрожують юнакові, бо світ знає, що саме час юнацтва є часом розвитку

моральних і фізичних сил, часом формації свого характеру, думок, поглядів, позиції в житті, одним словом, свого світогляду та всього того, що невдовзі складатиме своє власне "я", особу людини. Але й світ знає, що час юнацтва є часом великих випробувань, часом шукань, помилок і розчарувань, часом усвідомлення своєї участі в інтенсивному процесі життя. Це період акумуляції знань, всієї інформації, часом вирішального вибору дороги в житті, часом альтернативи: - отже, час юнацтва - це період надзвичайно важливий. Тому важливо не загубитися в світі моральних вартостей, не втратити своїх ідеалів, не розчаруватися, не зневіритися, не впасти. Але коли й трапиться помилка чи навіть упадок, мужньо піднятись і йти вперед. Надзвичайно важливо в цей час не закриватись у собі, не рятуватись втечею, а шукати порадника, керівника, старшого друга, який зрозуміє, не осудить, а порадить та допоможе. В сім'ях таким порадником є батько чи мати. Але, мої юні друзі, тут у Римі ви далеко від своїх батьків, нема їх, щоб вам порадити та допомогти. Тоді тим другом чи порадником може стати ваш вихователь або духовний провідник. Але якщо ваше серце чомусь неспокійне, коли воно не може знайти опори чи розуміння ваших проблем серед людей і, здається, що ніхто в світі вас не розуміє, не знає ваших складностей, страждань... Що тоді робити?! Невже - сепарація від світу, його зненавидження, настороженість, скептицизм, або, що найгірше, - цинізм. Невже втеча від світу, чи так звана внутрішня еміграція - закриття себе від будь-чого і від будь-кого? Ні, це не вихід! Це ще більше поглиблення прірви між вами і реальним станом речей. Де ж вихід? Де вирішення таке важливе у вашому житті? В Марії!

Вона та, котра в Україні, чи тут на чужині ніколи не перестає споглядати на своїх любих українських синів - її дітей. Вона каже: "Твоя мати далеко, на Україні, але Я близько; ти сину мені нагадуєш мого Сина Ісуса. Пам'ятай, що я завжди біля тебе, оберігаю тебе від зла і нещастя та постійно молюся за тебе, навіть коли ти солодко спиш і надворі ніч. Я усмішкою вітаю твоє ранкове пробудження і прошу в Бога щоденного благословення і помочі для тебе. Я бачу і знаю всі твої труднощі і турботи, знаю твоє серце, знаю, чого воно прагне, знаю добре тебе цілого. Коли навіть рідна мати чи батько тебе не розуміють, я тебе добре розумію і, повір, щиро бажаю тобі допомогти. Бо ти мені не чужий, адже колись давно, коли на світі ще не було не тільки тебе й твоїх батьків, але й твоїх дідів, там під хрестом мій Син Ісус, помираючи, передав мені тебе, він тоді казав мені про тебе... Тому я не тільки мати Ісуса, але й твоя мати. Сину, коли тобі тяжко, коли ти гарячково шукаєш виходу, коли тобі здається, що все в світі складне і загадково страшне та вороже, коли не маєш опору чи підтримки або поради, тоді я з тобою і тебе люблю. Звернись до мене. Ти мене не бачиш, але я близько, дуже близько, коло тебе і чекаю тільки, щоб ти мене покликав у тихій, але щирій молитві, в ревній юнацькій молитві з надією і вірою, і тоді отримаєш силу та підтримку, перед тобою відкриється новий світлий шлях - шлях реалізації своїх ідей, шлях максимальної користі для свого народу, Церкви, шлях світла, любові та добра. Тільки проси, проси в мене якнайчастіше і отримаєш так багато, що й сам здивуєшся і скуштуєш, який добрий Господь.

Амінь.

о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ

Травень, 1991 р.
Рим

ІСТОРІЯ ХЛІБА

(Продовження. Поч. у № 1)

В щоденному кусні хліба, який ти споживаєш, криється обширна і глибока наука - історія пшеничного зерна, що хлібом стало... і перетворилося в твоє тіло.

Запрошую тебе до читання таїнственної історії - таїнства, яке сповняється щодня у твоїх руках, на твоїх очах і звершується в цілому твоєму тілі.

Лежить земля зранена плугами, зорана. На неї паде пшеничне зерно. Засипають його і воно завмирає, тратить своє життя. Чи шкодує зерно, що його закопують, засипають... Ні! - не плаче, не жаліється...

Чудо - диво: зерно, що втратило своє життя, зроджує нове. Кільчиться, пускає стебельце, сходить, росте, загоює і вбирає зеленим килимом зранену землю. Чи хвалиться зелена пшениця своїм життям, буйністю, молодістю...? Ні! вона не хвалиться! Господар надіється, перехожі любуються...

Проминають дні і ночі. Переходять вітри, дощі, буревії. Хвилюється пшениця... Якби тільки сонце світило - згоріла б вона; якби тільки дощ падав - зогнила б вона. Потрібне сонце і дощ, день і ніч, спокій і буревій...

Доспіває зерно... Вже господар серпи гострить... Приходить час жнив, в'язання, молочення, віяння, перенесення... Доля пшениці - копиця зерна... Чи нарікає вона?

Ба, але ще не кінець долі пшеничного зерна: млин - меле, жінка - місить, піч - пече... Пшениця вже хлібом стала.

Хліб ножем ріжуть, ломають руками, кусають зубами - він стає тілом нашим.

Що було б з нашого життя, якби хліба не стало? Якби зерно не хотіло завмерти в землиці, якби не далось пожати, змолотити, змолоти, замісити, спекти, покраяти, покусати, проковтнути?

Ще не кінець таїнства пшеничного зерна: воно вказує на ще більше таїнство; тому каже Христос: *"Пшеничне зерно, коли не впаде на землю і не завмре, залишиться саме - одне; коли ж завмре, то рясний плід принесе. Хто життя своє любить, той погубить його; хто ж зненавидить своє життя на цьому світі, той збереже його, щоб жити вічно"* (Йо 12, 24-25). Це не тільки слова, але життя Христа.

Він - як це зерно пшеничне, залишає свою рівність з Богом, применшується і замешкує у лоні Марії. Народжується у Вифліємі, в убогій стаєнці, *"зростає мудрістю, літами й ласкою в Бога та людей"* (Лк 2, 52).

Він - як зерно пшеничне, приносить плід: Господній Дух на ньому і несе Добру Новину бідним, звіщає полоненим визволення, сліпим прозріння, випускає пригноблених на волю, оповіщає рік Господній сприятливий (Пор. Лк 4, 18- 19), недугих лікує, бісів виганяє, мертвих воскрешає...

Він, - як зерно пшеничне, гріхом людським пожате, змолочене, змелене, спечене, покусане, збите, забите - *"Ось Агнець Божий, який гріх світу забирає"*. (Йо 1, 29)

Він - як зерно пшеничне, Хлібом Життя став. *"Це ж - хліб, що з неба сходить, щоб той, хто їстиме його не вмер..., а жив повіки"* (Йо 6,50). І Ісус на Тайній Вечері "взявши хліб, віддав хвалу, дав їм і мовив: *"Це* - **моє Тіло,** *що за вас віддається. Чиніть це на мій спомин"* (Лк. 22, 19).

Друже мій! Це - оповідання історії хліба, яка перемінилась в історію Христа.

Далі буде.

о. Діонісій Ляхович, ЧСВВ

СПОГАДИ

ЗА ЧЕСТЬ МАТЕРІ БОЖОЇ

Мене тоді наймолодшого священика заарештували в Гошеві 1948-го року за зберігання синьо-жовтого прапора. Ледве я витримав страшні допити. Без жодної передишки слідчий обсипав мене різними-прерізними питаннями, доречними і недоречними. Зачепив і релігійні справи. Коли я йому досить влучно відповів, він почав кпити не тільки з Господа Бога, а й з Пречистої Діви Марії, грубіянив, вживав нецензурні слова. Я зірвався, як попарений окропом, крикнув з усіх сил, вдарив по столі кулаком так, що каламар з чорнилом перевернувся, а чорнило вилялося. "Безстиднику! - закричав я на знак протесту, обороняючи честь Матері Божої. Від цієї хвилини перестаю з Вами розмовляти, не вчуєте від мене більше ні одного слова. Трупом впаду, а не відізвуся". Він не сподівався від мене такого, а я, став непорушно, немов вритий у землю, лиш сльози заворушились в очах, і спливали по обличчю.

Нараз загриміли слова: "Садитесь". Я сів. "Встаньте". Я встав."Садитесь". Я сів. "Встаньте". Я встав. І так може, з півгодини. Я тепер подивляю мій дивний послух НКВДистові. Я знеміг, але під деяким поглядом я був задоволений, бо люблю гімнастику, але не таку нахабну і одноманітну, та ще й під керівництвом такого злобного "фізрука". Опісля почався офіційний протокол. Від 4-ї до 12-ї ночі ми змагалися в дивнім і незвичайнім двобою. Час від часу він виходив, лишав мене самого - видно радились, що зі мною робити. А я мовчав, тихенько співаючи собі "О, Пречиста..."

А під вікнами міліції мчали машини з паломниками, які співали "Ми хочем Бога, він наш батько..."

Тим часом несподівано загули московські куранти - 12 год. ночі. Слідчий рознервувався, виймає револьвер, вкладає патрони, приказує мені встати і йти три кроки вперед. Я збудив у собі досконалий жаль: "Боже, люблю Тебе, з любові до Тебе жалую за всі свої гріхи", бо я подумав, що це останні хвилини мого життя, всяке тоді бувало і всяке зі мною могло статись. Тоді цей досконалий жаль заступив мені передсмертну сповідь. За синьо-жовтий прапор, який у мене знайшли і за мовчання на оборону честі Пресвятої Богородиці іду сміло на смерть.

Слідчий приводить мене до дверей камери з чорною сіткою і лагідно-прелагідно каже: "Ось тут вам солома Йосифе Миколайовичу, тут будете ночувати, помоліться за себе і за мене. А ось шинеля, накрийтесь, щоб ви не простудились, бо тут сиро". І подав мені свою військову вовняну "мантію": "А тепер прошу вас, скажіть, будь ласка, бодай одне слівце до мене. Перепрошую, що я та знущався над вами 8 годин, ну скажіть на прощання бодай одне слово". - І він сказав: "Добраніч!" А я не відізвався. Заскриготали ключі в замку. Я на свіжій, пахучій соломі, під теплою шинелею спав, як дитя після купелі.

На другий день начальник Болехівської міліції Смирнов приніс мені сніданок із ресторану. А допити почав сам обласний начальник Кожухар. - Рік народження? - 1918, відповідаю. - Ваше прізвище? - Янтух Йосиф Миколайович.

Він став, витріщив очі, подивився люб'язно на мене, ручка йому випала з рук. Витягає шуфляду і щось там шукає. А потім витягнув монастирські гроші, які у мене забрали, і всі мені віддає. А потім урочисто заявляє: "Ви вільні, більше до нас не попадайте". Я низенько поклонився, за все подякував...

Коли вийшов на волю, юрба людей мене обступила, бо був ярмарок. - радість, втіха, цілують мене по руках, по плечах, дехто і в лице, прямо серед міста, на зупинці. Аж ось пробивається крізь натовп до мене слідчий Свистун. Люди всі нараз притихли, невже ще раз будуть мене заарештовувати. А Свистун люб'язно каже: "Йосифе Миколайовичу, чи вам всі церковні гроші віддали?" Я голову підніс догори, відвернувся і не сказав йому нічого. Люди сказали: "Так йому і треба". Він пішов засоромлений, а мені якось його і шкода стало, бо він під час допиту раз перехрестився.

Ось так закінчилась для мене чудом-дивом ця лячна подія мого арешту.

о. Ігнатій Теофан Янтух, ЧСВВ

ДЕЩО ПРО АКАФІСТ

Слідкуючи за обрядом наших церковних богослужень, помічаємо, що іноді треба стояти, іноді приклякнути на коліна, а іноді - можна сидіти. Однак з поміж богослужб є одна, під час якої належить увесь час стояти, бо ця богослужба називається "Несідален", або Акафіст (від грецького слова "не сідати").

Акафіст бере свій початок з Византії, він є виявом вдячності християн Пресв. Богородиці за її опіку і захорону від ворожих нападів аварів (626 р.), а потім - від арабів-магометан. Коли патріарх Сергій (610-639 рр.) обійшов місто з іконою Божої Матері, то поклав її у церкві для пошанування і вірні молились продовж ночі, поки небезпека проминула.

Отож, побожність надихнула художника написати таку релігійну поему. Невідомо з певністю, хто був автором першого акафісту на честь Благовіщення Пресв. Богородиці, і який Акафіст будовою і формою став зразком для інших Акафістів. Чи це був той взірець, який є преподобний Роман Сладкопівець (+ 540), творець Канонів, чи той, що знаходимо в

диякона препод. Георгія Пізида (VII стол.), чи той, що є в патріарха Сергія, чи може, той, що в патріарха Фотія? Хоча чотиридесятниця має свій особливий поетичний настрій і обряди, та все ж п'яту суботу названо "Акафістовою", коли канон утрені є переплетений частинками Богородичного Акафісту.

Цей Акафіст має строгу форму класичної поеми: 12 коротких строф - кондаків і один кондак-епілог, які змальовують суть таїнства і закінчуються рефреном: "Алилуя". По кожнім кондаку наступає довша строфа-пісня "Їкос", яка ширше звеличує дане таїнство і має, рефрен, наприклад, для Благовіщення-"Радуйся...", для Ісуса Христа-"Ісусе, Сину Божий...", якийсь інший - згідно з різновидами Акафісту.

За формою і стилем першого Акафісту на честь Пресв. Богородиці створений Акафіст "Ісусу Христу Солодкому". Так виникла можливість для подальшої релігійної художньої творчості цього жанру.

Їх є чимало, зокрема, "Собранії 20 Акафістів", за благословенням митр. Спиридона Литвиновича (Львів, Ставропигія 1864 р.), яка подає Акафіст. У виданні ОО. Василіян (Жовква, 1905 р.) маємо їх 25, додались уже нові: "Пресв. Серцю Ісусовому", "Непорочному Зачаттю Пресв. Богородиці", "Святому священомученику Йосафату", "Св. Йосифу Обручникові", "Причащанию св. Тайн".

І так відкривається шлях для творення нових Акафістів. Їх ще не видно, бо в період застою вони творились таємно і відчитувались по християнських домах. Я є автором одинадцяти Акафістів у рукописах, які чекають апробати від церковної влади. Вони створені за класичним зразком, але мають нові теми.

Ось їх рукописні назви: "Господу нашому Ісусу Христові Євхаристійному" (1975); "Святому Духові для випрошення Його дарів" (1975); "Состражданню Пресв. Богородиці" (1974); "Препод. Матері Мокрині, Сестрі Св. Василія Великого" (1956); "Єдиній Церкві Христовій" (1982); "Св. Тересі Ліз'еській - опікунці дітей християнських" (1955); "Опікунці християнської побожності" (1955); "На випрошення божої любові" (1955); "Преподобним матерям Єфросинії та Параскеві, княжнам полоцьким" (1983); "На 1000-річчя Хрищення Київської Русі-України" (1988); "Ісусові, Дитяті вифлеємському" (1990).

Акафіст "Состражданню Пресв. Богородиці" читався в українській радіопередачі з Ватикану вже двічі у день Благовіщення 7 квітня 1992 року.

В рукописах є теж десятки два Акафістів, перекладених по-українськи.

Отож, Акафіст - молитва живуча, відправа, "характерна тільки Східній Церкві" (о. Ю. Катрій), традиційна і мила для нас.

о. Маркіян Когут, ЧСВВ,
м. Кристинопіль.

ПІД МАРІЙСЬКИМ ПРАПОРОМ

Українська марійська поезія в нашому народові така ж давня як і його християнство. Вона мала різні часи і форми свого здійснення. З прийняттям християнства прийшов в Україну і християнський марійський культ, який розвивався відповідно до природних дарувань народу.

У XVIII - XIX століттях приходить поява "духовної марійської пісні", яка стала виявом передусім паломництва народних мас до її святих Ікон, якими прославилася українська земля, створюючи окремі осередки інтенсивного марійського культу, до яких поспішали всіма дорогами українські прочани, з піснею на устах.

З цього всенародного культу і прослави, побожність до Богородиці сходить у глибини української християнської душі, прибирає нові, більш персональні, особисті вияви: зроджується українська марійська поезія XX століття, яку частково подаємо для наших читачів, щоб поділитися з українською християнською людиною новими почуваннями, які ворушаться в душі українського народу.

о. А.ТРУХ, ЧСВВ

МАТИ УКРАЇНА

Непорочна Діво-Нене, Мати Бога Сина,
Як сердечно Тебе любить наша Україна!
Вже літ тисяч - ще від Ольги, від Володимира
До Марії з України лине просьба щира.

Пливуть мольби, щедрі жертви на гарні святині,
Щоб Марії честь сладати по всій Україні.
Честь складати, пісні співали на славу Цариці -
Діти Руси-України на рідній землиці.

Чи то в Києві престольнім, чи в Галичі, Львові -
До Марії Україна горнулась в любові.
Навіть Січ і Запоріжжя любило Марію,
В небезпеці - в Ній все мало опіку й надію.

Як під Віднем проти Турка стали до бою:
"Пречистая Діво Мати", співали з мольбою!...
І ще досі Україна цю пісню співає,
Лиш при тому - тепер сльози раз-враз проливає...

Течуть сльози, вмліва серце від смутку, недолі -
Погибають її діти в жорстокій неволі!
Похилилась в горю-смутку червона калина -
Завитала в Україну нещасна година...

О Маріє, Ти, що з Сином царюєш у небі:
Кинь луч ласки вірним дітям, дай поміч в потребі!
Хай підійме Твоя ручка червону калину,

Хай поверне Воля й Доля на
всю Україну!
Хай ще в Києві заблисне
гетьманська булава -
Тоді буде, Божа Мати, Тобі дяка
й слава!

о. Д. БОГУН, ЧСВВ

НАД ПІДГІРСЬКИМИ ПОЛЯМИ

Над підгірськими полями
"Гора Ясна" вся скалиста,
Звідки сяє на Вкраїну,
На народ увесь - Пречиста.

На скалі осяйній сонцем
Стоїть храм - Її столиця,
Де царює і втішає
Наші серця, наші лиця.

О, Пречиста, йдем до Тебе,
Будь нам сонцем, що в недолі
Сушить сльози, гоїть рани
І облегшує нам болі.

О, Пречиста, молим щиро,
Провідною будь зорею,
Бо ніч сумнівів, невірства
Світло криє над землею.

Ми опущені, як діти,
Будь нам матір'ю, Маріє!
У сирітському горю, болю,
Одинока нам надіє!

Ти веди, заслонюй, Мати,
Від всіх ударів невір'я
І безпечно доведи нас
До небесного узгір'я.

Спасай душі наші, Чиста,
І в дочаснім горю, Мати,
Не забудь за бідні діти,
Не барись їм поміч дати.

Глянь на край наш, на Вкраїну,
На зруйновані оселі,
Зголоднілий зсохлий нарід,
Бліді лиця невеселі.

Заслони Покровом, Мати
Україну бідну, власну,
Що столицею для себе
Вибираєш "Гору Ясну".

о. Б. КУРИЛАС, ЧНІ

ГОШІВСЬКА ПРЕЧИСТА

Богомати і Діво! - Ти - Сонце
Карпатських гір,
Що любиш шум ялин й
гуцульські полонини
Й букети гвоздиків і пахощі
ожини
Покладені колись на Твій бар-
вний престіл.
Пречиста! З перлових райських
брам
З-між янголів, задивлених на
Твого омофора
Споглянь, споглянь, як
варварська потвора
Геть рознесла Твоєї слави храм.
Лиш смутно сосни там гудуть,
де юрмились прочани
Й ридають мачки там
пресрібними росами
На опустошеній ясній Горі.
Та дивну міць таїть ще
Гошівська Скала
І Лавра Київська й Почаївська
Земля
Й Софія білокамінна в
Нерушимій Стіні!

ЛЮБОВ, ЛЮДИНА І ГОРДІСТЬ

(оповідання)

Жила собі Безмежна Любов, яку не можна описати словами. Добре Їй було, але Вона хотіла з ким-небудь поділитися цим добром, щоб бачити біля Себе теж когось щасливого. Тоді вирішила: "Дай, щось створю, велике, гарне і могутнє. Дам йому свобідну волю, спосібність говорити, думати, будувати і зроблю його таким же як Я, щасливим."

Сказавши це, створила: Землю, Сонце, Місяць, зорі, цілі галактики. І прикрасила Вона землю квітами, деревами, різними тваринами наповнила, випустила із підземних надр воду, яка стікала в окремі місця і утворювала озера, моря і океани. Тоді, накінець, Вона створила людину, дала їй Свого Духа, волю, розум, щоб вона над тим усім панувала і прославляла Її.

Добре там було людині. Жила вона у щасті, доброті, радості і мирі з усіма звірями. Тоді Любов вирішила дати людині жінку, щоб розмножувалася вона і не була самітня в тому Раю. Тож коли людина спала, взяла Любов від неї одне ребро і створила для неї жінку. Ходила людина у Любові по Раю, де Вона їх поселила, зустрічалася із різними звірями, пестила їх, гладила. Всі були щасливі.

Але недалеко від них жила Гордість. Вона позаздрила їхньому щастю і вирішила його розбити, поселившись у людину. Та щоб це зробити, треба було видумати щось, що б ту людину звело з правдивої дороги і відняло у неї її щастя, відділило її від Любові. Подумавши так, Гордість стала шукати вигідної хвилини і способу, щоб зробити людину нещасною.

Одного разу, коли вона шукала тих засобів, побачила, як іде Любов по Раю з людиною і про щось із нею розмовляє. "А ну, - думає Гордість, - послухаю, про що вони говорять, може, якраз там є те, що мені потрібно!" І, прийнявши вигляд змії, стала плазувати за ними, щоб усе чути. Тоді вона почула, як Любов говорила до людини:

- Даю тобі над усім, що бачиш, владу. Все, що тут є, буде служити тобі. Тільки про одне тебе прошу: не вживай із дерева пізнання добра і зла, бо тоді Я не зможу нічим тобі допомогти і зникне той лад у природі, який існує тепер.

- Добре, - сказала людина, - ніколи і ні за які вмовляння не покуштую я із того дерева!

А Гордість собі подумала: "Оце мені й потрібно було, тепер ви, дорогі, в моїх руках!"

Після того почала шукати вигідної хвилини, коли могла б сповнити свій страшний щодо людини задум. І одного дня трапився їй такий випадок.

Проходжувалася жінка із чоловіком по Раю, навколо них пурхали чудові пташки, сідали їм на плече і весело співали. Як вони підійшли до дерева, що знаходилося посередині Раю, то побачили велику гарну змію, яка вилізла на дерево і вигрівалася на сонці. Підійшла до неї жінка, щоб погладити: не було ще між ними ворожнечі.

Як почала вона її ласкати, тоді й Змія промовила до неї людським голосом. Але голос її був якийсь дуже хрипкий і зловіщий. Від того голосу у жінки аж мурашки попід шкіру побігли. Та забула вона за ту неприємність, як тільки почула, про що та змія говорить.

- Візьми, - каже вона, - і скуштуй ти з цього дерева, дай також своєму чоловікові, і побачиш, що нічого з вами не станеться. Ви станете тоді більшими за ту Любов, яка зробила вас своїми рабами.

Почувши ці слова, жінка мовби притягнена магнітом, потягнула свою руку по плід того дерева, який змія вже тримала в своїх зубах. Хоч і був у її душі голосочок, який перестерігав, вона його придушила бажанням стати більшою від Любові. Взявши плід Добра і Зла у свої руки, вона вкусила з нього, а потім дала і чоловікові, який зробив те саме.

Тоді відкрилися їм очі, і вони побачили, який великий гріх зробили, від.. ..лувши пересторогу Безмежної Любові. Вони побачили свою нікчемність і Душевну наготу. Вони скинули із себе одяг Любові, а залишилася їм тільки одна Гордість.

Саме тоді і йшла там Любов, яка вже знала про скоєний чоловіком і його жінкою гріх. Їй було дуже гірко бачити, що людина знехтувала її пересторогою і спокусилася на вмовляння Гордості. А тому, що була Вона Безмежною Любов'ю, то й вирішила зробити ще одну спробу, щоб їх спасти. Вона подумала: *"А може вони розкаються, попросять прощення і ми знову будемо проживати разом, щасливо і радісно!"*

І підійшла до них тай запитала, чого вони ховаються, чи не їли, бува, із забороненого дерева? Та вони не хотіли признати своєї вини. Чоловік казав, що в цьому винна жінка, а та, в Свою чергу, складала все на змію.

І Любов до них промовила:

- Я дуже хотіла, щоб ви були такі щасливі, як і Я, та ви самі відкинули те щастя, бажаючи собі ще чогось більшого. А тепер же залишилися без нічого, втративши навіть те, що мали. Вийдете тепер із Раю і будете трудитися, щоб могти прожити. Між тобою ж, зміє, і жінкою Я поставлю навіки ворожнечу і її потомок розтрощить тобі голову.

Тоді були вони вигнані з Раю і важко трудилися на землі. А з часом зовсім забули за Любов: почали одні одних убивати, робити собі ідолів, а навіть самих себе називати богами.

Дуже важко було дивитися Любові на те все, що виробляла людина. Вона бачила її жорстокість, і серце Її розривалося з болю. Тож і вирішила вона знищити все, щоб Її очі не бачили більше тієї злоби й ненависті, яка панувала на землі.

Але, о , яке безмежне було Її щастя, коли вона побачила, що є ще одна родина, в якій панує злагода, мир і в якій може перебувати й Вона. І уклала Вона тоді угоду з тією людиною, щоб спасти її, а разом з нею - врятувати сотворіння по парі. А потім, знищивши весь гріх, знову перебувала у союзі з людиною.

Та, заживши щасливо, людина щораз більше відходила від Неї і ставала на дорогу гріха та беззаконня. Тоді Любов вирішила вибрати один народ, щоб хоч він був завжди із Нею. Та й цей народ, коли йому загрожувала біда, прибігав до Любові, а як було все добре, то відходив від Неї, забував Її, а створював собі різних ідолів, яким поклонявся і служив. Любов же, бажаючи його спасти, висилала до нього святих людей, які опам'ятовували б його, та направляли на правдиву дорогу. Але часто народ замість того, щоб слухати Її посланців, змовлявся і вбивав їх. А потім знову ступав на дорогу беззаконня.

Не маючи більше ніяких засобів, щоб врятувати людство, щоб вивести його із темряви гріха, Любов вирішила взяти сама на Себе людське тіло, перемогти гріх і відкрити дорогу до Раю всім, хто би розкаявся у своїх вчинках, або вірно служив Їй на землі. А щоб це стало можливим, Вона вирішила прийняти на себе всі приниження, насмішки, та навіть смерть із рук Своїх сотворінь, щоб потім воскреснути і показати всім дорогу до вічного щасливого життя.

І ось народилася на світ Діва, Яку Любов обрала матір'ю для Себе. Коли ж Вона підросла, то одного дня Любов послала Свого Посланця, який запитав у Неї згоди стати Матір'ю Любові. Діва дала свою згоду, і Її відразу огорнув Святий Дух. Вона зачала Сина-Любов, який мав померти, щоб показати дорогу до щастя всім земним народам. Як же настав Його час, Він пішов між народи із проповіддю про Любов. Та не сподобалася гордому народові Його проповідь про добро та Любов, бо Він викривав усю їх фальшиву поведінку і остерігав інших, щоб не йшли за ними.

Тоді, як і передбачала Любов, змовилися горді люди вбити Його, того, хто хотів спасти їх від смерті і вічного прокляття. Однієї ночі змовники взяли воїнів, щоб схопити Сина Діви і Любові. Коли ж Його схопили, то повели на суд, щоб над ним знущатися і вбити Його. Його розіп'яли на хресті, а після смерті положили до гробу, вхід до якого привалили важким каменем та поставили біля нього варту. Але будучи водночас і Сином Безмежної Любові, і самою Любов'ю, він на третій день воскрес, показавши всім дорогу, якою можна спастися і дійти до життя вічного.

Брат Атаназій ЧЕЙПИШ
Крехівський новіціят

БОЖА ЛАСКА

Василіянська церква Царя-Христа з Івано-Франківська була збудована і освячена в 1938 році. Однак, друга світова війна, а по ній, комуністичний режим, що запанував у Галичині, позбавили віруючих на тривалий період свого храму.

Протягом цього часу доля цієї церкви була подібною на трагічну історію багатьох греко-католицьких священиків, які не зреклися своєї віри і не підписалися на православіє.

Особливо це простежується у 60-70 роках, коли місцеві яничари Івано-Франківська, засліплені більшовицьким войовничим атеїзмом, зреклися Бога і почали руйнувати церковні храми, перетворювати ці культові споруди на різноманітні склади.

У такий спосіб було використано на той час і Василіянську церкву. Спочатку тут знаходився цех, де консервували огірки й помідори; готова продукція містилася всередині храму. Навіть були задуми викопати басейн посеред церкви для того, щоб краще зберігалися бочки. Через деякий час у церкву переселився меблевий цех, а останнє десятиріччя тут знаходився обласний архів.

З болем у серці дивилися віруючі, як знущаються над церквою, але не могли нічого вдіяти. В той час залишалося робити тільки одне - разом із своїми священиками потаємно молитися, просити Пречисту Діву Марію порятунку для Христової Церкви.

Так і вчинили. І Всевишній почув їхню молитву! Лунає сьогодні церковний спів під час Богослужіння по всій Україні.

Переповнений Василіянський храм Царя-Христа у Івано-Франківську молодими парами, які присягають одне одному на Євангеліє, новонародженими діточками, яких освячує во Ім'я Христа о. Йосип Холод, ЧСВВ, а також чергами віруючих до СВ. Сповіді й СВ. Причастя, яке подають о. Йосип Данилович, ЧСВВ та Степан Бондаренко, ЧСВВ.

Отже, поповнюється духовним життям церква й монастир Царя-Христа в Івано-Франківську.

ГРЕКО-КАТОЛИКИ В ДОНЕЧЧИНІ

Свою душпастирську діяльність в Донеччині о. Мирон Семків, ЧСВВ розпочав на запрошення віруючих села Званівка Артемівського району. Спочатку це була маленька українська греко-католицька громада, яка ще пам'ятала віру своїх батьків, депортованих сталінською комуністичною системою із рідних місць Західної України.

З перших днів свого перебування на Донбасі о. Мирон відчув на собі певне настороження з боку місцевих жителів. Однак, це йому не перешкоджало, оскільки він бачив, що найголовніший ворог, який запанував у душах цього люду - це безбожний атеїзм.

- Я зрозумів, - говорить о. Мирон, - що від мене вимагається величезна душпастирська і місійна праця, яка зможе навернути наших братів і сестер до Бога.

І почалася духовна праця; регулярні богослужіння, з'явилися перші бажаючі до св. Сповіді й Св. Причастя.

Сьогодні з Божою ласкою жителі сіл Роздолівки, Званівки і Чубарівки ведуть будівництво своїх церков, які незабаром будуть закінчені і запанує тут Сила Божого Духа.

ДО НЕБЕСНОГО ОТЦЯ

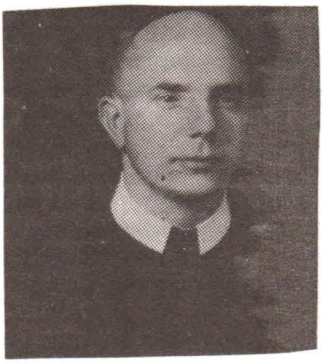

Не маємо тут постійної домівки, каже св. ап. Павло. Він також заохочує: "Про горішнє думайте". Ісус Христос навчив нас молитися до того, хто на висотах. Хто так вірить і до Нього молиться, той рівночасно чекає зустрічі з Ним, для того смерть є ніщо інше, як поворот до небесного Отця. От про такий поворот до небесного Отця хочемо вам розказати. Стався він 6 квітня цього року, в понеділок рано в Червоноградській лікарні. О 8 годині шпитальна служба в палаті застала вже не о. Ковалика Володимира, а тільки його тіло. Він залишив нам своє тіло, а сам відійшов до небесного Отця, про якого думав від дитинства, за яким тужив і день, і ніч, бажав зустрічі з ним. Хто ж був той отець Володимир? Був то шукач дорогоцінних перлин, скарбу, схованого на полі і нарешті мрія його здійснилася. Він від 17 років життя посвятився тій великій справі - самому дістатися до небесного Отця, але не самітньому, прийти туди з іншими, повести їх за собою. Тому він покинув світ, який часто зводить нас із тієї дороги до небесного Отця і пішов у монастир, де набагато легше дійти туди. Підготовку до священичого і монашого стану пройшов у Крехові, де зложив перші монаші обіти (1929), а також у Лаврові, де закінчував середньошкільне навчання, у Добромилі, де вивчав філософію і там в 1933 р. зложив урочисту монашу професію, у Кристинополі і Жовкві, де студіював богослов'ю, 21 травня 1936 р. прийняв єрейські свячення, щоб від тієї хвилини могти інших вести до небесного Отця. Але настоятелі не зразу післали його на апостольську працю. Вони вбачали в нім людину, яка буде могти підготовляти інших до апостольства, і тому післали його до Риму, де він здобув ступінь доктора філософії і повернувся до рідного краю в Кристинопіль. Тут він передавав свою науку іншим монахам. Окрім професорської роботи, о. Ковалик, будучи ігуменом, виконував ще й організаційно-адміністративну роботу. Йому доручили виховання новичок дорості Сестер Служебниць Пречистої непорочно зачатої Діви Марії. Потім війна і різні труднощі. При зміні повоєнних кордонів Кристинопіль відійшов до Польщі, а потім поляки повиселювали всіх українців з рідної землі, з батьківської хати, тож і отців-василіян виселили з Кристинополя. Він поїхав до Аргентини і там навчав василіянський доріст. З настанням гласності, передачі церков і монастирів їхнім власникам о. Ковалика призначили настоятелі знову в Кристинопіль навчати василіянську молодь. Він, хоч йому вже минуло 81, радо прийняв це призначення, вернувся до Кристинополя, але зміна клімату ослабила його життя так, що він відійшов до небесного отця.

о. Дам'ян Богун, ЧСВВ.

УКРАЇНСЬКИЙ ЮНАЧЕ!

Коли почуєш у своєму серці поклик: "Ходи за мною" - піди найперше, та подивися до новіціяту ОО. Василіян у Крехові й побачиш, як виглядає життя з Ісусом Христом. Якщо тобі це сподобається і відчуєш, що там твоє місце, тоді зможеш йти далі дорогою монашого життя до досконалості.

Ставши Василіянином, зможеш бути:

Священиком: душпастирем, місіонером, редактором, професором, письменником, сповідником, проповідником.

Братом-монахом: іконописцем, літописцем, катехитом, проповідником, кухарем, шевцем, кравцем, столяром, різьбярем, друкарем, рільником.

Наша адреса:
292331, Львівська обл., Жовківський р-н, с. Крехів
Монастир св. Миколая

ДЛЯ ДУХОВНОЇ ПОЖИВИ

Господи, навчи нас молитися
о. Ю. Катрій, 1981 р.

Добра сповідь
о. А.Г. Трух, ЧСВВ
1955 р.

Ціль життя
о. Отто Когавг, 1935 р.

Ілюстрована біблія для молодих
Загреб, 1989 р.

Об'явлення Серця Марії у Фатімі
1935 р.

Календар Світла
1992 р.

Українська Церква і процес національного відродження
В. Іванишин, 1990 р.

Греко-Католицький церковний календар
Крехів, 1992 р.

Підписано до друку 20.05.92. Формат 70×100/16. Друк офсетний. Папір офсетний. Ум. друк. арк. 2,58. Обл.-вид. арк. 3,2. Ум. фарбо-відб. 3,0. Тираж 10 000 прим. Зам. 1222.
Віддруковано з готових діапозитивів у Жовківській книжковій друкарні.
292310 м. Жовква Львівської обл., вул. Василіанська, 8.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Шановні читачі! Вище згадану релігійну літературу Ви можете придбати у Василіянських монастирях, а також у нашому монастирському кіоску.

МІСІОНАР
ПРЕСВЯТОГО ІСУСОВОГО СЕРЦЯ

Український католицький місячник

Видають ОО. Василіяни

Редколегія:

о. Теодозій Янків, ЧСВВ (головний редактор)
о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ (співредактор).

о. Дам'ян Богун, ЧСВВ,
о. Маркіян Когут, ЧСВВ
о. Григорій Планчак, ЧСВВ

У праці над номером допомагали:

Мар'ян Лозинський,
Михайло Присяжний,
Ольга Федик.

Адреса редакції:

м. Львів, 290019
вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир оо. Василіян
тел. 72-95-69.

Реєстраційне свідоцтво
ЛВ - № 122

ЗМІСТ

Наміреня Апостольства молитви на травень 2, 6
о. Т. Олійник, ЧСВВ
Культ Пречистої в Україні 3-5
о. Атаназій Г. Великий, ЧСВВ
Слово Боже в Україні 7-10
Владика Василь Лостен
Нова Заповідь Божа 11-12
Василіянський Чин у XX ст. 13-15
о. Михайло М. Ваврик, ЧСВВ
Згромадження сестер Пресвятої Родини 16, 17, 20
Сестра Андрея.
Святомиколаївський монастир у Крехові 18-19
(Фоторепортаж).
Через Марію - до Ісуса 21-23
о. Йосафат Глуховецький, ЧСВВ
Історія хліба 24
о. Діонісій Ляхович, ЧСВВ
За честь Матері Божої 25
о. Ігнатій Т. Янтух, ЧСВВ
Дещо про Акафіст 26
о. Маркіян Когут, ЧСВВ
Під Марійським прапором 28-29
(Марійська поезія)
Любов, людина і гордість 30-32
(оповідання), брат Атаназій Чейпиш
Інформаційна мозаїка 33
До небесного Отця 34
о. Дам'ян Богун, ЧСВВ

● Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Статті з поданими іменами авторів не конче висловлюють погляди редакції.

● Редакція застерігає собі право виправляти мову і скорочувати надіслані матеріали.